

Regulativa

Številka: 209
Datum: 2. 10. 2023

**Agencija za komunikacijska omrežja
in storitve Republike Slovenije
Stegne 7**

1000 Ljubljana

Zadeva: Pripombe na Geografsko analizo 2023 za posodobitev seznama dereguliranih naselij na upoštevem trgu 3b »Veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg«

Zveza: Analiza Agencije št. 38240-5/2023/7, objavljena na spletni strani dne 31. 8. 2023

Spoštovani,

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je dne 31. 8. 2023 na svoji spletni strani objavili Geografsko analizo 2023 za posodobitev seznama dereguliranih naselij na upoštevem trgu 3b »Veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za množični trg« (v nadaljevanju: analiza). Hkrati je pozvala zainteresirano javnost, da posreduje svoje pripombe in predloge na objavljeno analizo najkasneje do 2. 10. 2023.

Telekom Slovenije, d.d. (v nadaljevanju: Telekom Slovenije) uvodoma pozdravlja namero Agencije po ponovni preveritvi in posodobitvi seznama naselij brez cenovnih obveznosti na upoštevem trgu 3b.

Zadnji vhodni podatki, ki jih je Agencija upoštevala pri določitvi dereguliranih naselij brez cenovnih obveznosti so se namreč nanašali na obdobje do 30. 9. 2020, kar posledično pomeni, da seznam naselij v trenutku izdaje regulatorne odločbe na upoštevem trgu ni odražal dejanskega stanja na trgu elektronskih komunikacij. Da so se v vmesnem obdobju razmere na trgu bistveno spremenile, kaže tudi število novo dereguliranih naselij, ki se je povečalo za skoraj 100 %.

Telekom Slovenije je natančno preučil pripravljeno analizo in nanjo podaja pripombe v nadaljevanju.

Agencija v poglavju 4 na strani 8 analize navedla, katere podatke je upoštevala pri pripravi Analize. Glede na podatke o gibanju omrežnih priključnih točk (v nadaljevanju: OPT) po operaterjih glede na tehnologijo v obravnavanem obdobju na sliki 3 se nam poraja vprašanje ali in kako je Agencija preverila, da so v evidence GURS vpisani vsi podatki oz. kdaj so infrastrukturni operaterji nazadnje posredovali podatke za vpis.

Po navedbah Agencija je le-ta na upoštevem trgu 3b trgu upoštevala dodatno pokritost, ki jo operaterji dosegajo preko storitve skupne lokacije za razvezan dostop na bakrenem in optičnem omrežju Telekoma Slovenije. Telekom Slovenije Agencijo naproša za dodatno obrazložitev glede upoštevanja infrastrukturne pokritosti operaterjev preko v letu 2022 dodatno naložene regulatorne obveznosti na upoštevem trgu 1 (storitev dostopa do optičnega in bakrenega omrežja preko vozlišč z robnimi usmerjevalniki jedrnega omrežja - dostop VULA LAR). Telekom Slovenije pojasnjuje, da tovrstni dostop omogoča hkratno pokritost več naselij in ne samo naselja, kateremu geografsko pripada robni usmerjevalnik.

Telekom Slovenije ugotavlja, kot izhaja tudi iz podatkov analize, da se je število OPT v obdobju 2020 – 2023 povečalo, prvenstveno na račun vlaganj Telekoma Slovenije. Po prepričanju Telekoma Slovenije so nizka vlaganja operaterjev posledica pretirane regulacije Telekoma Slovenije, ki operaterjev ne spodbuja k lastnim investicijam ampak k uporabi reguliranega omrežja.

Telekom Slovenije je tudi sam analiziral izpolnjevanje kriterijev, kot jih Agencija določila za geografsko segmentacijo upoštevne trga 3b in določitev pod-trgov. Pri tem je Telekom Slovenije upošteval podatke iz :

- evidence omrežnih priključnih točk z dne 23. 9. 2023,
- internega inventarnega sistema Granite Inventory z dne 23. 9. 2023,
- podatek o številu gospodinjstev pridobljen preko spletne aplikacije OZKGJI Geodetske uprave RS (tabela didgosp.csv znotraj inicialnih podatkov mapiranje), zadnji razpoložljivi podatki maj 2021,
- podatek o številu gospodinjstev pridobljen iz poročila SURS Gospodinjstva po številu članov, občine in naselja, Slovenija, razpoložljivi podatki za leto 2021.

Glede na lastno analizo ugotavljamo, da nekatera naselja – skupno 137 naselij - po naši analizi izpolnjujejo kriterije za deregulacijo. Med temi naselji so, če izpostavimo največja, Brežice, Gornja Radgona, Dravograd, Ivančna Gorica, Lenart v Slovenskih Goricah, Črenšovci, Litija, Metlika, Kidričevo, Muta, Črtna na Koroškem, Sežana, Šentjur, Žiri, Tolmin, Selnica ob Dravi, Portorož (občina Piran), Naklo (občina Naklo), Mlaka pri Kranju in Kokrica (občina Kranj), naselja Moste, Komenda in Suhadole (občina Komenda) Krog (občina Murska Sobota), Kromberk (občina Nova Gorica), Bresternica (občina Maribor) in Bistrica ob Dravi (občina Ruše).

Telekom Slovenije želi Agencijo opozoriti tudi na primer naselja Črnomelj v občini Črnomelj. Naša interna analiza kaže na to, da Agencija pri ugotavljanju pokritosti ni upoštevala VULA LAR dostopa. V kolikor bi ga, bi morala ugotoviti, da naselje izpolnjuje vse kriterije, ki jih je določila za uvrstitev na pod-trg A, ki ga je v celoti deregulirala.

Telekom Slovenije izpostavlja tudi primer naselja Križ v občini Sežana, ki je v pretežni meri pokrito z odprtim širokopasovnim omrežjem (v nadaljevanju: OŠO), Telekom Slovenije veleprodajne storitve zagotavlja na bakrenem omrežju, ki pa je tako za uporabnike kot operaterje nezanimivo. V naselju Križu je na OŠO prisotna močna maloprodajna konkurenca in imajo tako uporabniki možnost proste izbire med operaterji, ob tem pa infrastrukturne konkurence in izpolnitve kriterijev za deregulacijo v naselju pokritem z OŠO ni mogoče pričakovati.

Že Evropska Komisija je v svojih pripombah¹ v postopku notifikacije predlaganih ukrepov na upoštevem trgu 1 ugotovila, da bi morala Agencija pri ocenjevanju strukturnih konkurenčnih pogojev dodatno upoštevati prisotnost javno financiranih omrežij², ki so odprta na veleprodajni ravni (če ni regulacije), zlasti kadar se omrežja upravljajo izključno na podlagi veleprodajnega modela. V številnih primerih bi prisotnost odprtega omrežja, ki pomeni konkurenčni pritisk na prvotnega operaterja na veleprodajni ravni, verjetno zadostovala za zagotovitev trajnostne konkurence na maloprodajni ravni.

Telekom Slovenije je prepričan, da upoštevni trg 3b testa ne izpolnjuje treh kriterijev in bi Agencija morala upoštevni trg deregulirati v celoti. Po mnenju Telekoma Slovenije na trgu ni prisotnosti visokih in stalnih ovir za vstop na trg, prav tako pa se struktura trga nagiba k učinkoviti konkurenci, na kar nakazuje tudi predlagano skoraj 100 % povečanje števila dereguliranih naselij, kot tudi stanje tržnih deležev na maloprodajnem trgu, kjer Telekom Slovenije že od leta 2020 ni več prevladujoč operater.

¹ Pripombe Komisije v skladu s členom 32(3) Direktive (EU) 2018/1972 v zadevi SI/2021/2355: veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji v Sloveniji ter SI/2021/2356: veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg v Sloveniji z dne 17. 12. 2021, str. 17, 18.

² Komisija ugotavlja, da ta omrežja predstavljajo približno 10 % optičnih omrežij v Sloveniji.

Telekom Slovenije tako poziva Agencijo, da glede na spremembe na trgu od zadnje analize upoštevne trga 3b, še v letu 2023 izvede ponovno analizo upoštevne trga 3b na podlagi testa treh kriterijev.

Pripravila:

Saša Stopinšek Golčman
Regulativa

Boštjan Košak
Predsednik uprave

Vročiti:

- naslovníku – po elektronski pošti na info.box@akos-rs.si,
- arhiv – tu.

